

Rezumatul tezei de abilitare

”Rezultate în teoria punctului fix & probleme variaționale vectoriale”

Această TEZĂ DE ABILITARE este bazată pe lucrările mele, realizate ca unic autor sau în colaborare, și are trei direcții principale de cercetare: teoreme de punct fix (de coincidență), procese iterative pentru determinarea punctelor fixe, și probleme variaționale vectoriale.

Primul capitol al acestei teze este dedicat teoriei punctului fix. Scopul său este de a prezenta o parte dintre rezultatele noastre în această direcție în diverse spații metrice generalizate. Prima secțiune are la bază lucrarea [Fixed Point Theory Appl. 2014:135 (2014)], și începe cu studiul unor condiții contractive de tip generalizat în cadrul oferit de spațiile cu b -metrică. Acestea sunt definite cu ajutorul funcțiilor de tip comparație. Se demonstrează că două aplicații care îndeplinesc o astfel de condiție contractivă au un punct fix comun, în ipoteza adițională că cel puțin una dintre aceste aplicații este continuă, sau în situația în care funcția comparație prin intermediul căreia se definește condiția contractivă satisface o relație de tip $\lim \sup$. Considerând anumite cazuri particulare, se obțin rezultate privind existența și unicitatea punctului fix. Cea de a doua secțiune se concentrează pe spațiile cu metrică parțială, și se bazează pe lucrarea noastră din [J. Math. Anal., 7(4), 25-44 (2016)]. Se începe cu prezentarea unor preliminarii legate de acest cadru de lucru. Sunt introduse contractiile generalizate, mai precis relații contractive generalizate de tip Kannan și respectiv Chatterjea. Acest lucru este realizat cu ajutorul a două funcții auxiliare înzestrate cu proprietăți adecvate. Rezultatele principale din această secțiune se referă la faptul că aplicațiile care verifică una dintre aceste inegalități contractive au un punct fix, care este unic. Demonstrațiile acestor teoreme se bazează pe construcția unor șiruri convergente către un punct pentru care distanța parțială la el însuși nu este neapărat nulă. Cea de a treia secțiune este realizată din lucrarea noastră din [Fixed Point Theory Appl. 2013:153 (2013)]. Cadrul ales aici este cel furnizat de o generalizare a celor două tipuri de spații metrice prezentate în secțiunile anterioare, mai precis spațiile cu quasi-metrică parțială. La început sunt prezentate câteva proprietăți ale acestora, inclusiv în legătură cu situația în care quasi-distanța parțială dintre două puncte este nulă. Prima dintre teoremele acestei părți se referă la faptul că

aplicațiile care îndeplinesc o condiție contractivă definită cu ajutorul unei anumite sume (în care termenii sunt quasi-distanțe dintre punctele domeniului de definiție și imaginile acestora prin aceste aplicații) posedă un punct de coincidență de tip pereche. În rezultatele următoare folosim un alt tip de contractii generalizate, definite prin intermediul unei funcții care are drept domeniu de definiție o mulțime cu o anumită proprietate. Acestea se referă la faptul că îndeplinirea acestor inegalități impune existența unui punct de coincidență de tip pereche. În final sunt avute în vedere anumite cazuri particulare, în care se regăsesc rezultate din literatura de specialitate. Partea a patra a acestui capitol se dezvoltă în cadrul oferit de Ω -distanțe. În anul 2006, Mustafa și Sims [J. Nonlinear Convex Anal. 7(2), 289-297 (2006)] au introdus o generalizare a spațiilor metrice, așa numite spații cu G -metrică, ce asociază un număr real pozitiv oricărui triplet de elemente din mulțimea considerată. În 2010, această structură a fost înzestrată de Saadati *et al.* [Math. Comput. Modelling 52, 797-801 (2010)] cu o Ω -distanță. În lucrările noastre din [Fixed Point Theory Appl. 2013:208 (2013)] și [Fixed Point Theory Appl. 2013:275 (2013)] am avut în vedere această noțiune. La începutul acestei secțiuni sunt prezentate proprietăți legate de acest concept, incluzându-le pe acelea care sunt folosite pentru demonstrarea G -convergenței unor anumite șiruri. În acest context al Ω -distanțelor demonstrăm teoreme de punct fix și de punct fix de tip pereche, relativ la clase adecvate de contractii generalizate. Primele dintre aceste rezultate au în vedere relații contractive asemănătoare celor utilizate în partea anterioară a capitolului. Mai mult decât atât, sunt introduse două clase de condiții contractive cu ajutorul a două clase de funcții care satisfac anumite proprietăți de monotonie și continuitate pentru una dintre acestea, respectiv inferior semi-continuitate pentru cea de a doua clasă avută în vedere. Se demonstrează că aplicațiile care verifică aceste relații de tip contractiv generalizat au un punct fix unic, dacă sunt impuse anumite ipoteze adiționale. De asemenea, aici se studiază și probleme de existență a unui punct fix comun a două aplicații. În finalul capitolului sunt prezentate câteva cazuri particulare în care se regăsesc rezultate din literatura de specialitate. Subliniem faptul că metoda lui Jleli și Samet [Fixed Point Theory Appl. 2012:210 (2012)] nu se poate aplica aici.

Capitolul 2 are drept scop studierea punctelor de cea mai bună proximitate în două spații-ambient diferite. În cazul aplicațiilor pentru care domeniul de definiție nu coincide cu codomeniul, de exemplu, este posibil ca acestea să nu aibă punct fix. În această situație, apare, în mod natural, următoarea întrebare: există un punct pentru care distanța până la imaginea acestuia prin aplicația considerată este exact distanța dintre domeniul și codomeniul aplicației considerate? Un instrument valoros în studierea acestor tipuri de probleme se dovedește a fi proprietatea (P) (slabă). Prima secțiune a acestui capitol are la bază lucrarea noastră [Filomat 29(1), 63-74 (2015)], și are drept punct de plecare o lucrare a lui Samet [J. Optim. Theory

Appl. 159, 281-291 (2013)]. În aceasta, Samet demonstrează existența și unicitatea unui punct de cea mai bună proximitate pentru o aplicație care verifică ipoteze ce se referă la un anumit tip de contractivitate, proprietatea (P) , și o condiție de tip incluziune. Această teoremă este generalizată în articolul menționat anterior. Contractia generalizată utilizată de noi este definită cu ajutorul unei funcții de tip comparație, și, de asemenea, a unei funcții de patru variabile, care este nulă dacă prima sau cea de a treia variabilă sunt nule. Rezultatul nostru privind cea mai bună proximitate este demonstrat în ipoteze mai generale decât cele folosite de Samet. Pe de o parte, condiția contractivă este definită prin intermediul unei funcții comparație, în timp ce la Samet se utilizează o funcție c -comparație. Pe de altă parte, în cazul lui Samet se folosește proprietatea (P) , iar aici impunem proprietatea (P) slabă. Sunt prezentate și rezultate privind punctele de cea mai bună proximitate de tip pereche. Sunt considerate cazuri particulare ale teoremelor fundamentate aici; ele se referă la existența și unicitatea punctelor fixe. Ultima parte a capitolului se bazează pe lucrarea [J. Math. Anal. 7(4), 25-44 (2016)], și este dezvoltată în contextul spațiilor cu metrică parțială. Condițiile contractive de tip generalizat sunt definite cu ajutorul a două clase de funcții înzestrate cu anumite proprietăți, și pot fi considerate ca fiind de tip Kannan și, respectiv Chatterjea. Cu ajutorul proprietății (P) slabe sunt demonstrate teoreme de existență și unicitate pentru aplicațiile care verifică acest tip de relații. Rezultatele noastre sunt mai generale decât acelea ale lui Zhang și Su [Fixed Point Theory Appl. 2014:50 (2014)], nu numai datorită ipotezelor mai generale, dar și faptului că, în rezultatele lor, distanța parțială la el însuși a punctului limită a șirului utilizat în demonstrația teoremei este nulă.

O parte importantă a teoriei punctului fix se referă la aproximarea numerică a acestora, în contextul unor condiții contractive potrivite. Primul pas în sensul dezvoltării acestei direcții de cercetare a fost făcut la sfârșitul secolului nouăsprezece, când Picard a introdus procesul iterativ care îi poartă numele. Urmând exemplul său, cercetătorii s-au îndreptat spre studiul acestei direcții de cercetare, care a primit, în plus, un impuls și prin dezvoltarea programării. După ce Mann [Proc. Amer. Math. Soc. 4, No.3, 506-510 (1953)] și Ishikawa [Proc. Amer. Math. Soc. 44, No. 1, 147-150 (1974)] au introdus schemele iterative ce le poartă acum numele, atenția s-a focalizat pe procesele iterative în trei pași, acestea fiind mai rapide din punctul de vedere al convergenței decât cele menționate anterior. Gdawiec and Kotarski au ilustrat (inter)dependențele dintre aceste scheme în [Appl. Math. Comput. 307, 17-30 (2017)]. Având în vedere analiza prezentată de ei, prima secțiune a capitolului 3 este dedicată studiului acelor procese care sunt independente. Contextul utilizat aici este cel al varietăților Hadamard, și a fost discutat cu minuțiozitate cu QH Ansari și J-C Yao. Capitolul debutează cu rezultate preliminare referitoare la varietățile Hadamard, funcția exponențială sau convergența Fejér. În acest context, sunt obținute rezultate de convergență pentru procesele iterative ale lui Chugh *et*

al. [Amer. J. Comput. Math. 2, No. 4, 345-357 (2012)] (iterația CR), Karhan și Ozdemir [Adv. Fixed Point Theory 3, No. 3, 510-526 (2013)] (iterația S^*), Thakur *et al.* [J. Inequal. Appl. 2014:328], Sainuan [Thai J. Math. 13, No. 2, 451-459 (2015)] (iterația P), Sintunawarat și Pitea [J. Nonlinear Sci. Appl. 9, No. 5, 2553-2562 (2016)], Suantai [J. Math. Anal. Appl. 311, No. 2, 506-517 (2005)], Karakaya *et al.* [2015, arXiv: 1507.00200] și [Abstr. Appl. Anal. 2013, ID 560258 (2013)], și Thakur *et al.* [Appl. Math. Comput. 275, 147-155 (2016)]. În continuare, sunt analizate aspecte privind stabilitatea (T-stabilitatea) acestor scheme, demonstrându-se că ele sunt stabile în acest sens. Pentru a obține un studiu complet al temei considerate, capitolul se încheie cu un studiu privind (in)dependența față de date, în care sunt folosite aplicații de tip aproximație.

Capitolul 4 este dedicat studiului unor clase de inegalități variaționale vectoriale [J. Nonlinear Convex Anal., 19(3), 417-432 (2018)]. În prima parte este definită o ordine pe un spațiu Banach, prin intermediul unui anumit con convex, și sunt introduse primele două dintre clasele de inegalități variaționale ce constituie obiectul de studiu al acestui capitol. Ele sunt formulate cu ajutorul unei aplicații cu valori în spațiul operatorilor liniari și continui între două spații Banach, și o funcție cu proprietăți adecvate de tip continuitate și convexitate. Acestor clase de probleme li s-au asociat o aplicație multivocă și o mulțime de vectori, ale căror proprietăți au fost studiate. Atașându-se o problemă de punct fix, se demonstrează că, dacă sunt îndeplinite anumite condiții adiționale, aceste probleme variaționale au soluții. În plus, este găsită o funcție de tip decalare, ale cărei caracteristici sunt studiate. Mai mult decât atât, sunt furnizate ipoteze în care această funcție de tip decalare este înzestrată cu proprietăți de mărginire. Ultima secțiune a capitolului se referă la două clase de inegalități variaționale mai generale decât cele din prima parte, introduse cu ajutorul unei aplicații cu valori în spațiul operatorilor liniari și continui între două spații Banach, o funcție cu proprietăți adecvate de tip continuitate și convexitate, și o aplicație slab continuă. Aceste probleme sunt studiate prin intermediul analizei punctelor fixe asociate unei aplicații definite în mod propice. Se demonstrează că problemele variaționale din secțiune au soluție; de asemenea, sunt prezentate rezultate cu privire la o funcție de tip decalare asociată acestor clase de inegalități.

Capitolul 5 se bazează pe rezultatele noastre recente legate de probleme de optimizare multi-obiectiv multitemporale, care sunt o continuare firescă a celor din [Balkan J. Geom. Appl. 14(2), 65-78 (2009)]. Introducem o clasă de probleme de optimizare multitemporale, în care funcția obiectiv este un vector de funcționale de tip integrală curbilinie, care este studiată într-un context adecvat. Prima parte a capitolului este dedicată demonstrării unor condiții necesare de eficiență pentru această clasă, și a fost publicată în lucrarea noastră [Optim. Lett. 6(3), 459-470 (2012)]. Utilizând noțiunea de (ρ, b) -quasiinvexitate, sunt fundamentate condiții suficiente de

eficiență pentru acest program [Optim. Lett. 6(8), 1657-1669 (2012)], cât și pentru problema mai generală de minimizare a unui vector de câhuri de funcționale de tip integrală curbilinie supusă anumitor restricții [Abstr. Appl. Anal. ID: 713765 (2012)]. Sunt demonstrate rezultate de eficiență proprie pentru prima dintre clasele de probleme avute în vedere în acest capitol, prin intermediul unui tip de invexitate generalizată [J. Inequal. Appl. Art. No. 333 (2014)]. Mai mult decât atât, un studiu privind dualitatea în sensul lui Mond și Weir este prezentat, incluzând teoreme de dualitate slabă, tare și reciprocă. De asemenea, rezultate privind dualitatea în sensul lui Wolfe sunt obținute în același context. Ultima parte, având la bază lucrarea [Optimal Control Appl. Methods, 37(5), 831-847 (2016)], utilizează (F, ρ) -pseudo-convexitatea în găsirea unor condiții suficiente de eficiență pentru problema mai complexă de minimizare a vectorului de câhuri de funcționale; în final sunt prezentate teoreme privind dualitatea.

Cuvinte cheie: Punct fix, spațiu cu b -metrică, spațiu cu metrică parțială, spațiu cu quasi-metrică parțială, Ω -distanță, punct de cea mai bună proximitate, proces iterativ în trei pași, convergență, T-stabilitate, problemă variațională, convexitate generalizată, eficiență, dualitate.

Clasificare matematică 2010: 47H05; 47H09; 47H10; 47J05; 47J25; 49J35; 58E17; 65M12.